

Oikeustapauskokoelma

Asia C-537/13

**Birutė Šiba
vastaan
Arūnas Devėnas**

(Lietuvos Aukščiausiasis Teismasin esittämä ennakkoratkaisupyyntö)

Ennakkoratkaisupyyntö — Direktiivi 93/13/ETY — Soveltamisala — Kuluttajasopimukset — Asianajajan ja kuluttajan välinen sopimus oikeudellisten palvelujen tarjoamisesta

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (yhdeksäs jaosto) 15.1.2015

1. *Kuluttajansuoja — Kuluttajasopimusten kohtuuttomat ehdot — Direktiivi 93/13 — Soveltamisala — Asianajajan ja luonnollisen henkilön välinen sopimus oikeudellisten palvelujen tarjoamisesta kuuluu soveltamisalaan*

(Neuvoston direktiivin 93/13 10. perustelukappale ja 2 artiklan b ja c alakohta)

2. *Kuluttajansuoja — Kuluttajasopimusten kohtuuttomat ehdot — Direktiivi 93/13 — Tarkoitus — Heikomman osapuolen suojaaminen — Soveltaminen oikeudellisten palvelujen tarjoamista koskevien sopimusten yhteydessä*

(Neuvoston direktiivin 93/13 10. perustelukappale)

3. *Kuluttajansuoja — Kuluttajasopimusten kohtuuttomat ehdot — Direktiivi 93/13 — Soveltamisala — Sopimuksen kohteena olevan palvelusuorituksen julkinen tai yksityinen luonne ei vaikuta — Poikkeus — Oikeudellisten palvelujen tarjoamista koskevissa sopimuksissa olevat neuvotellut lausekkeet*

(Neuvoston direktiivin 93/13 10. ja 14. perustelukappale ja 2 artiklan c alakohta)

4. *Kuluttajansuoja — Kuluttajasopimusten kohtuuttomat ehdot — Direktiivi 93/13 — 3 artiklassa tarkoitettu kohtuuton lauseke — Asian arvioimisen kuuluminen kansalliselle tuomioistuimelle — Edellytykset*

(Neuvoston direktiivin 93/13 4 artiklan 1 ja 5 kohta)

1. Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista annettua direktiiviä 93/13/ETY on tulkittava siten, että sitä sovelletaan oikeudellisten palvelujen tarjoamista koskeviin vakioimuotoisiin sopimuksiin, joita asianajaja tekee luonnollisen henkilön kanssa, joka ei toimi ammatti- tai liiketoimintaan liittyvässä tarkoituksessa.

Kuten direktiivin 93/13/ETY johdanto-osan kymmenennessä perustelukappaleessa todetaan, kohtuuttomia ehtoja koskevia yhdenmukaisia sääntöjä on nimittäin sovellettava kaikkiin sopimuksiin, jotka on tehty elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan, sellaisina kuin ne on määritelty direktiivin 93/13 2 artiklan b ja c alakohdassa, välillä. Direktiivissä 93/13 määritellään ne sopimukset, joihin sitä sovelletaan, näin ollen sopimuskumppanien aseman perusteella sen mukaan, harjoittavatko ne sopimusta tehdessään ammatti- tai liiketoimintaa vai eivät. Näin ollen asianajaja, joka tarjoaa ammatti- tai liiketoiminnassaan vastiketta vastaan oikeudellista palvelua yksityishenkilönä toimivalle luonnolliselle henkilölle, on direktiivin 93/13 2 artiklan c alakohdassa tarkoitettu elinkeinonharjoittaja. Tällaisen palvelun tarjoamista koskeva sopimus kuuluu näin ollen tämän direktiivin järjestelmän alaan.

(ks. 20, 21, 24 ja 35 kohta sekä tuomiolauselma)

2. Ks. tuomion teksti.

(ks. 22 ja 23 kohta)

3. Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista annetulla direktiivillä 93/13/ETY tavoitellun kuluttajien suojaamisen tavoitteen valossa elinkeinonharjoittajan toiminnan julkisella tai yksityisellä luonteella tai sen hoitamalla erityistehtävällä ei ole merkitystä määritettäessä kyseisen direktiivin sovellettavuutta. Tältä osin direktiivin 2 artiklan c alakohta koskee kaikkea joko julkisen tai yksityisen alan ammatti- tai liiketoimintaa ja tätä direktiiviä sovelletaan, kuten sen 14. perustelukappaleessa todetaan, myös julkisluonteiseen elinkeinotoimintaan.

Näin ollen asianajan vastiketta vastaan tarjottujen oikeudellisten palvelujen osalta se seikka, että asianajajien on ammattiaan harjoittaessaan kunnioitettava asiakkaina oleviin kuluttajiin solmimiensa suhteiden luottamuksellisuutta, ei estä direktiivin 93/13 soveltamista oikeudellisten palvelujen tarjoamista koskevien sopimusten vakioehtoihin. Sopimusehdot, joista ei neuvotella erikseen, ja erityisesti ne, jotka on laadittu yleisesti käytettäväksi, eivät nimittäin sellaisenaan sisällä asianajajien asiakkaisiin liittyviä henkilökohtaisia tietoja, joiden paljastaminen voisi loukata asianajajan salassapitovelvollisuutta. On totta, että sopimusehdon ja erityisesti asianajajan palkkion yksityiskohtia koskevan sopimusehdon tietty muotoilu saattaisi mahdollisesti ainakin välillisesti paljastaa asianajajan ja hänen asiakkaansa suhteesta tiettyjä seikkoja, joiden pitäisi pysyä salassa. Tällaisesta ehdosta neuvoteltaisiin kuitenkin erikseen, ja näin ollen se jäisi direktiivin 93/13 soveltamisalan ulkopuolelle.

(ks. 25, 28 ja 30–32 kohta)

4. Kuluttajasopimusten kohtuuttomista ehdoista annetun direktiivin 93/13 soveltamisalaan kuuluvien sopimusten ehtojen kohtuuttomuuden arvioimiseksi on otettava huomioon näiden sopimusten kohteena olevien palvelujen luonne kyseisen direktiivin 4 artiklan 1 kohdan, luettuna sen 18. perustelukappaleen valossa, mukaisesti. Kansallisen tuomioistuimen on toteutettava tämä arviointi ottaen huomioon tämän palvelujen luonteen ja viitaten sopimuksentekohetkellä kaikkiin sopimuksen tekoon liittyviin olosuhteisiin.

Oikeudellisten palvelujen tarjoamista koskevien sopimusten osalta ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on siis otettava huomioon näiden palvelujen erityisluonne arvioidessaan sitä, onko sopimusehdot laadittu selkeästi ja ymmärrettävästi direktiivin 93/13 5 artiklan ensimmäisessä virkkeessä tarkoitettulla tavalla, ja tulkittava näitä sopimusehtoja epäselvässä tapauksessa kuluttajalle suotuisimmalla tavalla tämän artiklan toisen virkkeen nojalla.

(ks. 33 ja 34 kohta)